

Benchmark 2018

Zakelijke mobiliteit Elke dag is anders. Kies de reis die daarbij past.

2e Nationale Benchmark Zakelijke Mobiliteit

600 organisaties laten zien hoe zij reizen

Werkgevers vertellen hoe zij hun mobiliteit regelen

Onder andere Arcadis, gemeente Meierijstad, Nuon, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en ABN AMRO

Wat kunt u zelf doen

Special over bewuster autogebruik

Inleiding

Hoe regelen andere werkgevers hun zakelijke mobiliteit oftewel de woonwerk- en zakelijke reizen van hun medewerkers? Voor de tweede keer geeft NS Zakelijk u met de Nationale Benchmark Zakelijke Mobiliteit een kijkje achter de schermen bij honderden private en publieke organisaties in Nederland.

De belangrijkste en meest opvallende resultaten uit de benchmark leest u in deze publicatie. Zo kunt u uw eigen situatie vergelijken met die van andere organisaties. Deze benchmark laat zien wat zij doen qua regelingen en vergoedingen en hoe hun huidige mobiliteitssituatie eruit ziet. Ook dit jaar blijkt meer dan de helft (52%) van de medewerkers van de ondervraagde bedrijven de auto te gebruiken om naar hun werk te reizen. Ten opzichte van de vorige benchmark (53%) is dit vrijwel niet veranderd.

Uit de vorige editie van de benchmark (zie ns.nl/benchmark) bleek dat mobiliteit nog te vaak niet de aandacht krijgt die het verdient. Terwijl mobiliteit meer kost dan u denkt en verantwoordelijk is voor een groot deel van uw CO₂-uitstoot. Aandacht voor mobiliteit kan u dus veel opleveren. In de vorige editie las u wat u kunt doen om mobiliteit in uw voordeel te laten werken door minder, anders, duurzamer of zelfs niet reizen te stimuleren. Vanuit bedrijfsdoelstellingen als duurzaamheid, kostenbesparing, goed werkgeverschap en vitaliteit, willen veel werkgevers hun medewerkers motiveren de auto wat vaker te laten staan.

Vandaar dat wij deze keer een special toevoegen over bewuster autogebruik. In deze special vindt u diverse manieren, tips en weetjes die u kunt gebruiken om uw medewerkers te stimuleren om minder en anders te reizen met de auto en bewuster keuzes te maken. Elke werkdag ziet er immers anders uit. Is het dan niet logisch dat uw medewerkers ook per dag kunnen kiezen hoe ze reizen?

Inhoudsopgave

1. Benchmark	1
1.1 Waarom is mobiliteit belangrijk	1
1.2 Benchmark: wat vinden werkgevers belangrijk	2
1.3 Wist u dit al over mobiliteit?	3
1.4 Benchmark: zo reizen medewerkers	4
1.5 Benchmark: zo regelen werkgevers hun mobiliteit	4
1.6 Het begint met inzicht: de mobiliteitsscan	5
Special: Bewuster autogebruik	6
2. Autorijdende medewerkers: wat kost het u écht	8
2.1 Verborgene kosten	9
2.2 Milieukosten: uitstoot	9
3. Maak combineren van vervoermiddelen makkelijk	10
3.1 Mobiliteitskaart	10
3.2 Mobiliteitsbudget	13
4. Zo stimuleert u anders reizen	15
4.1 Alternatieven	15
4.2 Flexibel werken	17
5. Autodelen	19
5.1 Maak deelauto's van uw leaseauto's	19
5.2 Deelauto's van zakelijke aanbieders	20
5.3 Carpool/rideshare	20
6. Zo krijgt u invloed op minder autogebruik	21
6.1 Parkeerbeleid opstellen	21
6.2 Reiskostenvergoedingen aanpassen	23
6.3 Verhuizing beïnvloedt reisgedrag	25
7. Expert view: Blik op de toekomst	26
7.1 Verstedelijking	26
7.2 MaaS	27
7.3 Digitalisering	28
7.4 Deeleconomie	29
Bijlagen	
1: Over deze benchmark	30
2: Inzicht in mobiliteit	31
3: Inzicht in autogebruik	32
4: Reizende medewerkers: wat kosten zij u écht	33

1. Benchmark

De Nationale Benchmark Zakelijke Mobiliteit is uitgevoerd in de vorm van een enquête die in het najaar van 2017 door 651 medewerkers van 601 organisaties is ingevuld. Zij werken in uiteenlopende sectoren bij organisaties die meer dan 50 medewerkers hebben (zie bijlage 1 voor meer informatie over de deelnemers aan de benchmark). De uitkomsten geven een beeld van wat werkgevers doen rond zakelijke mobiliteit. Deze benchmark is onderdeel van een serie benchmarks op het gebied van zakelijke mobiliteit.

1.1 Waarom is mobiliteit belangrijk

Weet u dat zakelijke mobiliteit in veel organisaties de tweede of derde grootste kostenpost vormt? En dat de manier waarop medewerkers reizen een groot deel van de CO₂-uitstoot van organisaties veroorzaakt? Dit kan oplopen tot wel 65% (Bron: MVO Nederland).

Elke dag is anders: de ene dag is de auto handiger vanwege een ontbijtsessie of het wegbrengen van de kinderen, de andere dag juist de trein en (OV-)fiets vanwege afspraken in de binnenstad. Werknemers willen meer keuzevrijheid en flexibiliteit in waar en wanneer ze werken én in hoe ze reizen. Dat faciliteren maakt u een aantrekkelijke werkgever. Ook is het belangrijk voor uw organisatie dat uw medewerkers gezond en vitaal blijven. Hieraan kan anders reizen een bijdrage leveren.

Welke bedrijfsdoelstellingen u ook belangrijk vindt, zakelijke mobiliteit kan helpen uw doelstellingen te realiseren. Met name wanneer u uw medewerkers stimuleert om de auto minder vaak en bewuster te gebruiken en dit ook mogelijk te maken, valt er veel te winnen.

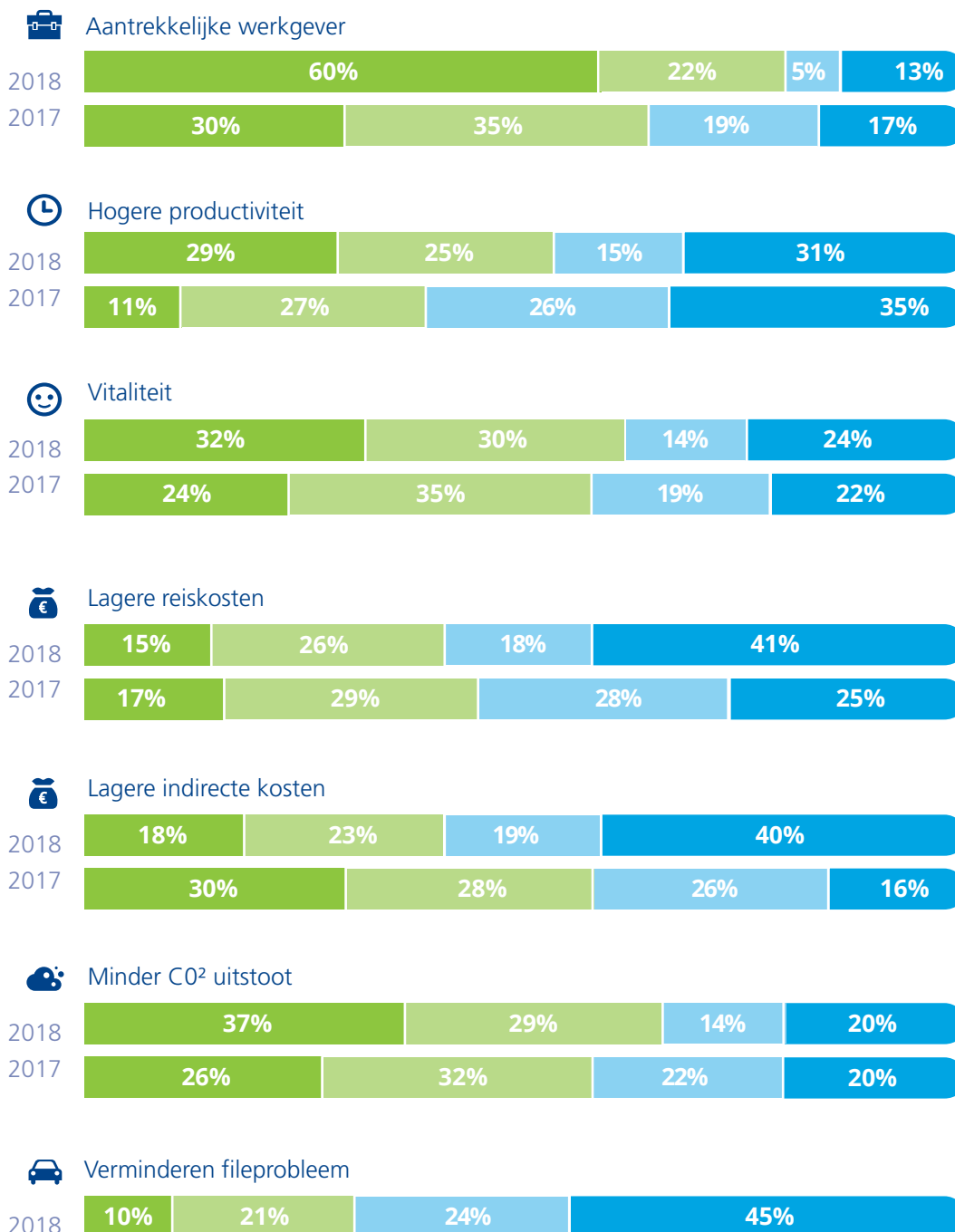
Hoe u dat kunt doen? Daarover vindt u in de special vanaf hoofdstuk 2 meer informatie en tips. Want natuurlijk is het niet nodig dat u en uw medewerkers de auto meteen de deur uit te doen. Er zijn allerlei mogelijkheden om de auto bewuster te laten gebruiken. Van het mogelijk maken van anders reizen en het combineren van vervoermiddelen tot autodelen en het aanpassen van beleid.

1.2 Benchmark

Wat vinden werkgevers belangrijk

Deze doelstellingen vinden werkgevers belangrijk bij het nemen van mobiliteitsmaatregelen of het opstellen van een mobiliteitsbeleid:

■ **zeer belangrijk**
 ■ **belangrijk**
 ■ **onbelangrijk**
 ■ **zeer onbelangrijk**

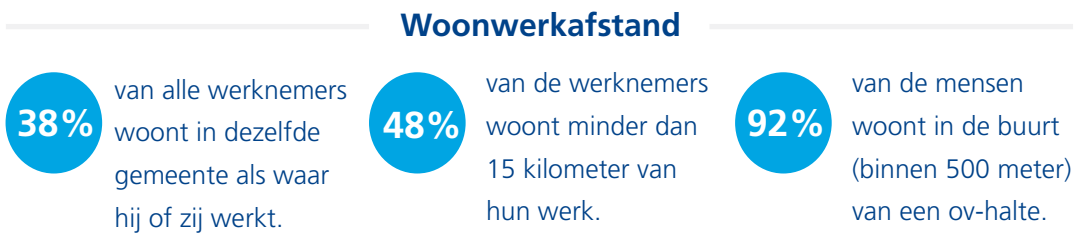
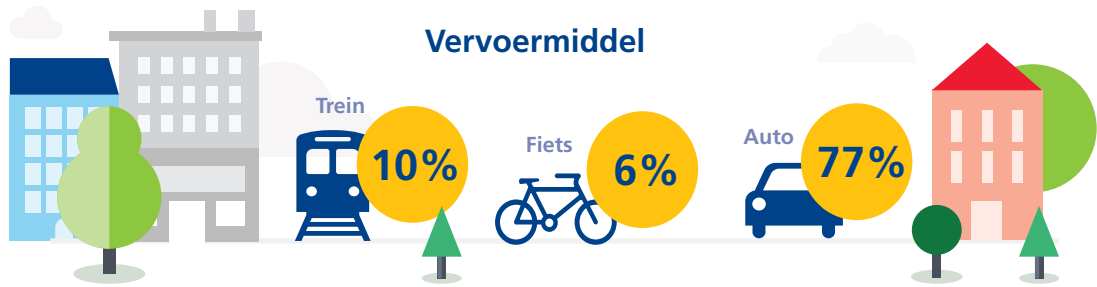
Naar het belang van deze doelstelling werd in 2017 nog niet gevraagd.

1.3 Wist u dit al over mobiliteit?

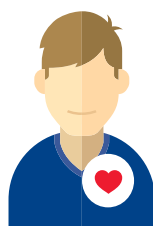
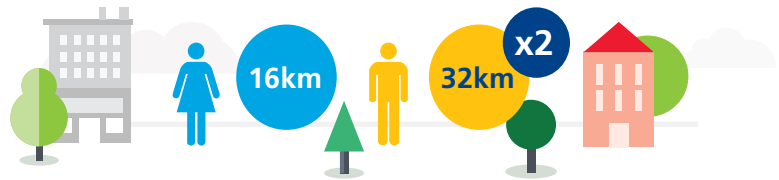
Dit vinden medewerkers belangrijk

- 53%** Flexibele werktijden en -dagen
- 10%** Auto van de zaak

Mannen reizen gemiddeld dubbel zoveel woonwerkkilometers dan vrouwen.

Fietsen is gezond

- 52%** minder risico op **stress**
- 46%** minder kans op een **hartaanval**
- 45%** minder risico op **kanker**
- 41%** minder risico op **vroegtijdig overlijden**

Wat kost elk vervoermiddel per jaar?

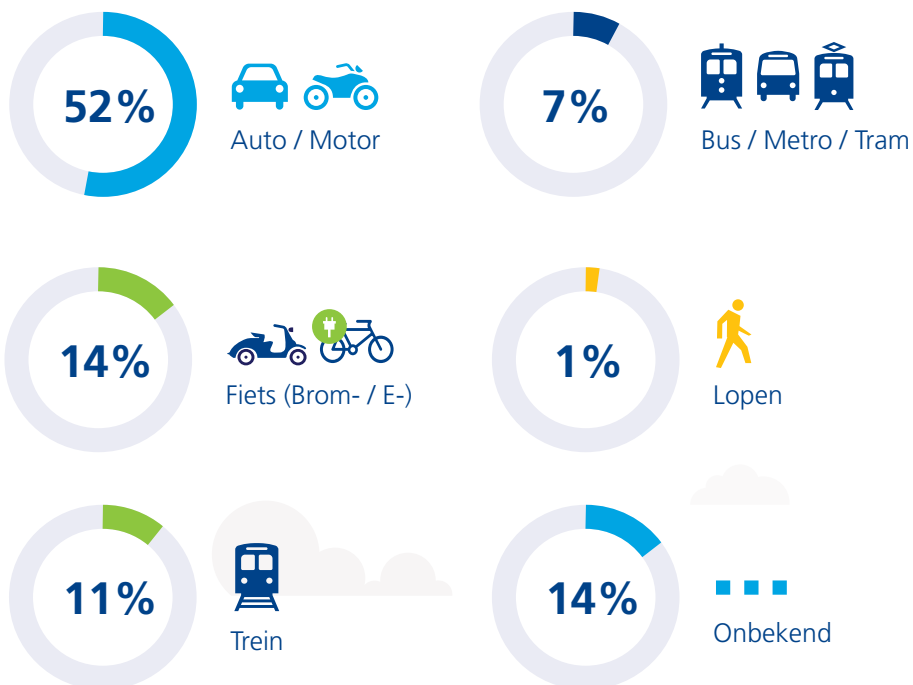
Bronnen en toelichting: zie bijlage 2.

1.4 Benchmark

Zo reizen medewerkers

Woon-werkverkeer

Welk percentage van de medewerkers maakt meestal gebruik van de volgende vervoermiddelen in het woon-werkverkeer?

1.5 Benchmark

Zo regelen werkgevers hun mobiliteit

Dit zijn de regelingen die het vaakst worden aangeboden

Dit zijn de percentages medewerkers die van een regeling gebruik kunnen maken:

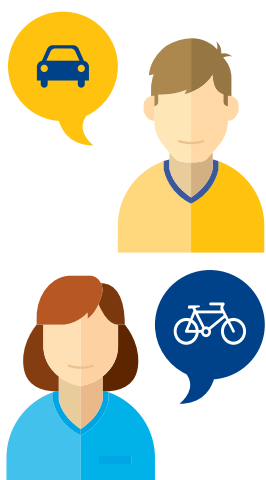
 Reiskostenvergoeding	48%	 Geen vergoeding	8%
 OV-regeling	11%	 Mobiliteitskaart	6%
 Auto	17%	 Mobiliteitsbudget	5%
 Leaseauto (arbeidsvoorwaardelijk)	7%	 Anders / Onbekend	5%
 Leaseauto (functioneel)	10%		

Wat is er veranderd?

Ten opzichte van de vorige benchmark zijn er duidelijke verschillen zichtbaar. Zo is het aantal leaseauto's veel groter (was 7%, nu 17%) binnen de ondervraagde organisaties. Ook geven veel minder organisaties een reiskostenvergoeding (daalde van 69% naar 48%). Dit is deels te verklaren door het grotere aantal leaseauto's maar ook door het feit dat mobiliteitskaarten, OV-regelingen en mobiliteitsbudgetten juist vaker worden aangeboden.

1.6 Het begint met inzicht

De mobiliteitsscan

Voordat u aan de slag gaat, heeft u allereerst inzicht nodig in de mobiliteit van uw medewerkers: hoeveel van hen komen met OV, fiets of auto naar hun werk en waar wonen ze? Hoeveel wonen er op fietsafstand en hoeveel medewerkers kunnen met het openbaar vervoer komen? Een mobiliteitsscan laat zien of medewerkers op andere manieren kunnen reizen door bijvoorbeeld vervoermiddelen te combineren. Ook geeft het inzicht in de besparing op kosten en CO₂-uitstoot. Verder toont de scan hoeveel langer of korter medewerkers onderweg zijn met OV ten opzichte van de auto. U kunt zelf instellen welke reistijd acceptabel is. In de scan worden ook actuele gegevens verwerkt over files en vertragingen in het OV.

Special

Bewuster autogebruik

De auto betekent voor velen nog steeds vrijheid, individualiteit, gemak en flexibiliteit. Hij staat voor de deur en je kunt er helemaal jezelf in zijn. Veel medewerkers met een leaseauto zien die auto als een arbeidsvoorwaarde, een verworven recht en hun eigen bezit want “ik betaal toch bijtelling?”. Medewerkers met een privéauto vinden het vaak vanzelfsprekend dat de werkgever zorgt voor gratis parkeergelegenheid en een goede kilometervergoeding.

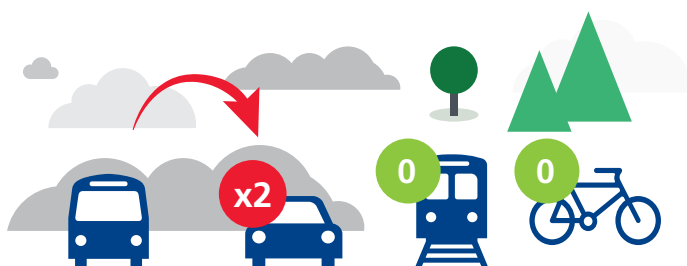
De auto is vaak de spreekwoordelijke olifant in de kamer: veel werkgevers vinden het lastig om autogebruik intern ter discussie te stellen vanwege alle sentimenten er omheen. Kijkend naar de cijfers in de figuur en de werkelijke kosten (zie hoofdstuk 2), kunnen we hier echter niet omheen.

Hoe kunt u uw medewerkers bewegen vaker voor andere vervoermiddelen te kiezen? Daarover vindt u in deze special meer informatie en tips. Want natuurlijk hoeven u en uw medewerkers de auto niet meteen de deur uit te doen. Er zijn allerlei mogelijkheden om de auto bewuster te laten gebruiken. Van het mogelijk maken van anders reizen en het combineren van vervoermiddelen tot autodelen en het aanpassen van beleid.

Benchmark

Van de ondervraagde organisaties zegt 32% het autogebruik actief te ontmoedigen binnen het bedrijf.

Wist u dit al over autogebruik?

CO₂-uitstoot

De CO₂-uitstoot van een benzineautrijder is bijna twee keer zo hoog als van iemand die met de bus reist, terwijl treinreizigers en fietsers zelfs helemaal geen uitstoot hebben.

Aantal autorijders

77% van alle woon-werkritten wordt met de auto afgelegd.

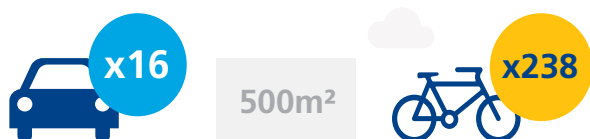
File

Afgelopen jaar nam het reistijdverlies met 10% toe.

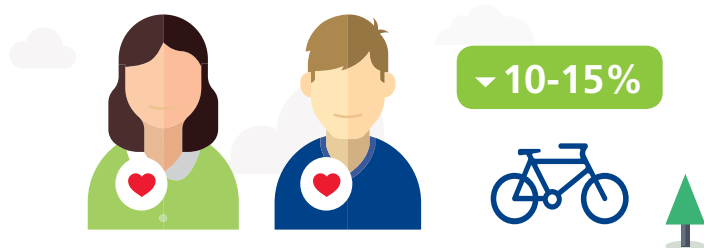
Aantal leaseauto's

In totaal bestaat 15,5% van het totaal aantal personenauto's uit leaseauto's.

Ruimte

Op een vlak van 500m² kun je 16 auto's kwijt, of minimaal 238 fietsen.

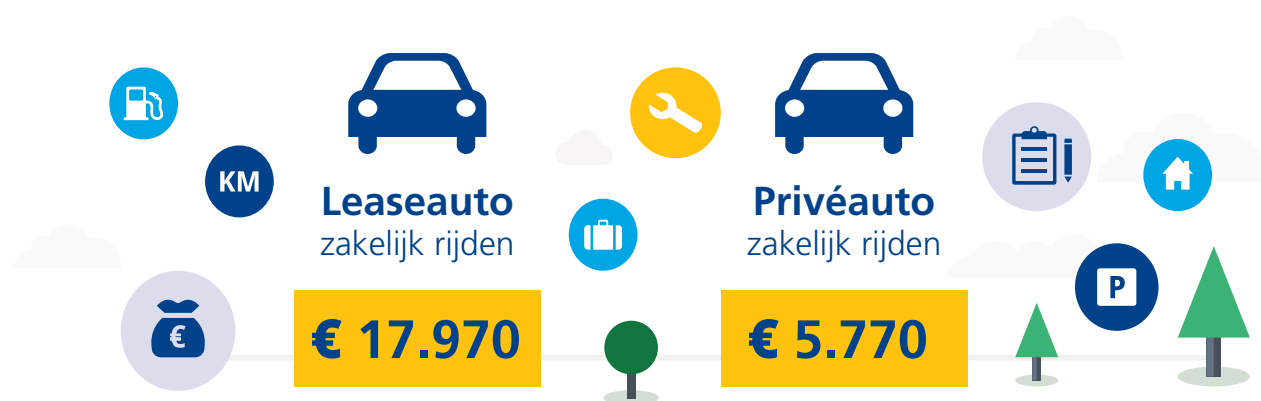
Gezondheid

Medewerkers die dagelijks op de fiets komen, verzuimen 10 tot 15% minder dan autorijders.

Bronnen en toelichting: zie bijlage 3.

2. Autorijdende medewerkers: wat kost het u écht

Weet u wat medewerkers die met de auto komen u écht kosten? Voor medewerkers die zakelijk rijden met hun privéauto bent u gemiddeld zo'n €6.000 per jaar kwijt aan reiskosten. Een leaseauto kost een werkgever jaarlijks gemiddeld bijna €18.000 (zie bijlage 4 voor een toelichting). Dit is nog exclusief de kosten van een eventuele wagenparkbeheerder. Bij leaseauto's lijken de kosten wellicht op het eerste gezicht vrij duidelijk te zijn, maar in de praktijk is er bijna altijd sprake van verborgen kosten die behoorlijk aantikken. De milieukosten zijn dan nog niet eens meegenomen.

2.1 Verborgen kosten

De werkelijke kosten van leaseauto's vallen bijna altijd hoger uit dan de afgesproken contractprijs op basis van voorcalculatie. Dit heeft diverse oorzaken:

Medewerkers kunnen schade rijden.

90%

Van de leaseauto's rijdt 90% in de praktijk meer of minder dan het afgesproken jaarkilometrage. De afwijking is gemiddeld bijna 20%.

Brandstofkosten vallen in de praktijk hoger uit omdat de leasemaatschappij het brandstofvoorschot vaak op basis van het –veel lagere– normverbruik berekent.

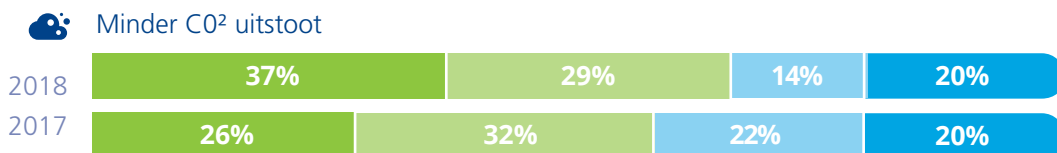
Stijgende autokosten zoals banden, reparatie en onderhoud.

U blijft met leaseauto's zitten als medewerkers uit dienst gaan.

2.2 Milieukosten: uitstoot

■ zeer belangrijk ■ belangrijk ■ onbelangrijk ■ zeer onbelangrijk

Van de werkgevers die deelnamen aan deze benchmark vindt 66% minder CO₂-uitstoot belangrijk tot zeer belangrijk. Het reisgedrag van uw medewerkers is verantwoordelijk voor een groot deel van de totale CO₂-uitstoot van uw organisatie, vaak oplopend tot wel 65% of meer. Wilt u duurzamer reizen stimuleren, dan is het goed om inzicht te hebben in welk effect de verschillende brandstoffen hebben op gezondheid en milieu. Zo stoten benzineauto's meer CO₂ uit dan dieselauto's, maar stoten deze weer meer NO_x (stikstofoxiden) en fijnstof uit dan benzineauto's. Ook elektrische auto's stoten fijnstof uit. Niet door brandstofverbruik maar door de bandenwrijving en bij het remmen. Bij elektrische voertuigen maakt het ook nog verschil of deze gebruikmaken van groene of grijze stroom. Alle elektrische treinen van NS rijden bijvoorbeeld sinds 2017 op 100% groene (wind) stroom. Zie voor meer informatie bijlage 4.

3. Maak combineren van vervoermiddelen makkelijk

Benchmark

Van de ondervraagde organisaties stimuleert 7% combinatiegebruik van auto met bijvoorbeeld OV.

Medewerkers die voornamelijk met de auto reizen, kosten uw organisatie meer geld in vergelijking met medewerkers die (vooral) met andere vervoermiddelen reizen zoals het OV of de fiets. Maar hoe zorgt u ervoor dat ze minder vaak in de auto stappen?

Met een mobiliteitskaart of mobiliteitsbudget kunnen uw medewerkers elke dag de manier van reizen kiezen die het snelst, meest efficiënt of gewoon het prettigst is. U maakt het combineren van vervoermiddelen hiermee veel gemakkelijker. Ze kunnen de ene dag de auto nemen en de andere dag de trein of fiets. Of efficiënter reizen door bijvoorbeeld de auto op een P&R te parkeren en met het OV verder te reizen.

3.1 Mobiliteitskaart

Eén kaart voor al het OV en meer: met een mobiliteitskaart kunnen uw medewerkers elke dag de reis kiezen die bij hun agenda past. De kaart is bovendien prima te combineren met een eigen auto of leaseauto.

Benchmark

Van de medewerkers van de ondervraagde organisaties beschikt 6% over een mobiliteitskaart.

Met een mobiliteitskaart kunnen uw medewerkers met het OV reizen zonder hun reiskosten voor te schieten. Maar ook kunnen ze er (afhankelijk van de kaart) vervoermiddelen mee combineren doordat ze met de kaart ook kunnen parkeren of bijvoorbeeld een deelauto of deelfiets kunnen gebruiken. Als werkgever bepaalt u welke opties wel of niet beschikbaar zijn voor uw medewerkers. Betalen doet u via een maandelijkse factuur. Er zijn inmiddels veel verschillende zakelijke mobiliteitskaarten op de markt, zoals Radiuz, Reisbalans, Shuttel en XXimo, waarvan de NS-Business Card de grootste en bekendste is.

Waar moet u op letten

De meeste mobiliteitskaarten werken hetzelfde. Toch zijn de onderlinge verschillen groter dan u wellicht in eerste instantie denkt. Neem daarom de tijd om de mogelijkheden te bestuderen en de kaart(en) te kiezen die het beste aansluit(en) bij de behoeften van uw organisatie. Waar u op moet letten:

Korting op OV

Bij een aantal kaarten kunt u geen OV-jaarabonnementen of trajectkaarten op de kaart zetten, maar krijgt u ter compensatie korting op reizen in daluren.

Verantwoorden van gebruik

Moeten medewerkers verantwoorden welke rit zakelijk, woon-werk of eventueel privé was? Projectcodes kunnen toevoegen?

Administratief gemak

Zoekt u 'alleen' een kaart of wilt u administratief zoveel mogelijk worden ontzorgd?

Tanken

Een kaart die ook als tankpas te gebruiken is, is vooral aantrekkelijk als u de mobiliteitskaart wilt combineren met de leaseauto.

Buitenlandse treinreizen

Reizen uw medewerkers ook met de trein naar het buitenland?

Advies en ondersteuning

Hoewel iedere aanbieder claimt advies en ondersteuning te bieden, zijn de onderlinge verschillen groot.

Voorschot of achteraf betalen

Bij sommige kaartaanbieders betaalt u een voorschot/borg voor de verwachte OV-reiskosten, bij anderen betaalt u achteraf.

Koppeling met HR-systemen

Is een koppeling van de kaart met uw HR-systemen wel of niet noodzakelijk en wat is er mogelijk?

NS-Business Card

✓ **Online beheeromgeving**

In Mijn NS Zakelijk.

✓ **Al het vervoer compleet geregeld met 1 kaart:**

onbeperkt reizen met trein, bus, tram en metro, Greenwheels-deelauto, OV-fiets, parkeren op Q-Park P+R terreinen, taxi, fietsenstalling, internationaal reizen, NS International Lounges-Regus Express.

✓ **Korting**

Uit te breiden met diverse abonnementen om voordeliger te reizen.

✓ **Minder administratie**

1 kaart, 1 doorlopende overeenkomst, 1 factuur, geen declaraties.

✓ **Betalen**

Alleen betalen voor gemaakte reizen, geen abonnementskosten.

Karliën de Bekker

Projectlid Bedrijfsvervoer, Gemeente Meierijstad

“Begin 2017 fuseerden we met drie andere gemeentes en een uitvoeringsorganisatie tot de gemeente Meierijstad. Dat betekende ook dat meer medewerkers gingen werken vanuit onze hoofdlocatie in Veghel, een pand met beperkte parkeergelegenheid. Daarnaast wilden we graag onze duurzaamheidsambitie vertalen naar ons eigen mobiliteitsbeleid; Daarmee willen we een voorbeeld zijn voor bedrijven in Meierijstad. Met de NS-Business Card konden we zowel het parkeerprobleem oplossen als duurzamer reizen stimuleren. Elke medewerker heeft nu een NS-Business Card. We zien dat het OV-gebruik toeneemt, ook doordat onze hoofdlocatie naast een HOV-bushalte ligt. We hebben ook het gebruik van fietsen gestimuleerd. Wil je toch met de auto komen? Dan stimuleren we bijvoorbeeld dat ze hun auto op een P+R terrein neerzetten en voor het laatste stuk de bus nemen. Daarnaast kunnen alle medewerkers voor hun dienstreizen gebruikmaken van de twaalf Greenwheels Company Cars die exclusief voor ons gereserveerd zijn. Gebruikers zijn erg positief over zowel de auto als de werkwijze voor boeking. En over de gereserveerde parkeerplaatsen naast de personeelsingang, ze hoeven nooit naar een vrije plek te zoeken.”

3.2 Mobiliteitsbudget

Benchmark

Van de medewerkers van de ondervraagde organisaties kan 5% gebruik maken van een mobiliteitsbudget.

Van de ondervraagde organisaties heeft 10% beleid gericht op afschaffen/afzien van leaseauto's.

Bij de ondervraagde organisaties heeft 7% van de medewerkers een arbeidsvoorwaardelijke leaseauto (niet noodzakelijk, hoort bij functieniveau) en 10% een functionele leaseauto (nodig voor de uitvoering van hun werk).

Het mobiliteitsbudget is een bedrag dat een medewerker per maand of per kilometer ontvangt om te kunnen reizen naar en voor zijn werk. Hij mag zelf beslissen aan welk vervoer hij dat bedrag besteedt en kan op die manier met slimme keuzes geld besparen door vervoermiddelen te combineren of af te wisselen.

Als werkgever richt u het budget in op basis van uw drijfveren. Werkgevers die duurzaamheid belangrijk vinden, stimuleren via het budget bijvoorbeeld dat medewerkers vaker met het OV reizen en keren zelfs een bonus uit per gereisde OV-kilometer. Is kostenbesparing belangrijk, dan zijn er betere keuzes dan het mobiliteitsbudget zoals beperking van privékilometers en monitoring van brandstofverbruik.

Arjen Juurlink

Compensation & Benefits specialist, FrieslandCampina

“We willen graag dat medewerkers meer eigen verantwoordelijkheid nemen. Doel is om ze slimme en bewuste keuzes te laten maken door middel van een persoonlijk mobiliteitsbudget. Van de medewerkers die nu instromen, kiest de helft bewust voor een kleinere auto omdat ze minder bijtelling betalen en dus geld, of budget, overhouden. Bij ons mag je met de leaseauto 12.000 privékilometers maken per jaar. Rijd je minder, dan hou je geld over van je budget. Een derde van de medewerkers met leaseauto volgt nu ook dit regime, dat ingaat als het bestaande leasecontract afloopt. Dat heeft in een half jaar al gezorgd voor 16% meer treinkilometers ten opzichte van autokilometers. In een volgende fase zijn de werknemers zonder leaseauto aan de beurt. Zij krijgen op vergelijkbare wijze de mogelijkheid om per rit voor het beste vervoermiddel te kiezen, en dat kan ook een poolauto of eigen auto zijn.”

Bronnen: Fleetwise en Analyse Economie

Aan het inzetten van een mobiliteitsbudget kleven naast het voordeel van het bieden van meer flexibiliteit en keuzevrijheid ook nadelen. Zo is het niet te vermijden dat medewerkers hun budget gebruiken om in een oude diesel te blijven rijden of meer thuiswerken terwijl u dat wellicht niet wilt. Een bonus-malusbudget geeft u meer mogelijkheden dit te beperken dan de andere vormen van het budget.

De manier waarop u het mobiliteitsbudget kunt invullen, hangt naast uw drijfveer ook af van de doelgroep:

Medewerkers die geen recht hebben op een auto van de zaak

Geef een maandbudget per gereisde kilometer en maak geen onderscheid tussen woonwerk- en zakelijke ritten of vervoermiddel (zoals auto, fiets of OV). Daarmee benut u de fiscale ruimte optimaal, heeft de werknemer volledige vrijheid en flexibiliteit in zijn of haar vervoerskeuze en heeft u als werkgever minimale administratieve lasten.

Medewerkers die recht hebben op een arbeidsvoorwaardelijke auto van de zaak

Kunnen gebruikmaken van de 'cash-optie' (ook 'afzie-budget' genoemd). Zij zien dan af van een leaseauto en krijgen in plaats daarvan een mobiliteitsbudget waarmee zij hun mobiliteit zelf kunnen regelen en per dag kunnen kiezen hoe ze reizen. Dit budget is vaak gebaseerd op het normleasebedrag en een vast bedrag per maand. Deze optie kunt u aantrekkelijker of duurzamer maken door:

- Ga uit van de werkelijke kosten die voor die betreffende medewerker bij een leaseauto zouden gelden in plaats van uit te gaan van het normleasebedrag.
- Laat een deel van het budget variabel zijn in plaats van uit te gaan van een volledig vast maandbedrag.
- Verstrek een OV-jaarkaart en keer het verschil in kosten uit in plaats van het hele budget uit te keren.

Medewerkers die recht hebben op een functionele of arbeidsvoorwaardelijke auto van de zaak

Het mobiliteitsbudget is ook te combineren met zowel de functionele als de arbeidsvoorwaardelijke auto van de zaak: dat is het zogeheten bonus-malus leasebudget. Het deel van dit budget dat de werknemer niet uitgeeft, mag hij houden (bonus). Bij overschrijding van het budget moet hij bijbetalen (bonus-malus leasebudget). Inrichting van het budget is maatwerk. Afhankelijk van uw bedrijfsdoelstellingen zoals duurzaamheid, kostenbesparing of medewerkerstevredenheid geeft u de leaserijder een financiële prikkel om goedkoper, minder privé of zuiniger te rijden, goedkoper te tanken of vaker met een ander vervoermiddel te reizen.

4. Zo stimuleert u anders reizen

Maak het uw medewerkers zo gemakkelijk mogelijk om de auto vaker te laten staan en, afhankelijk van hoe hun agenda er die dag uitziet, andere vervoermiddelen te kiezen of te combineren met de auto. Er zijn allerlei manieren waarop u hen kunt stimuleren om eens op een andere manier te reizen. Ook het faciliteren van flexibel werken zorgt ervoor dat medewerkers de auto wat meer laten staan: zij kunnen hierdoor bijvoorbeeld vaker thuiswerken.

4.1 Alternatieven

Veel reisgedrag is gewoontegedrag: we denken er niet meer over na en reizen met de auto omdat we dat nou eenmaal altijd doen of omdat het gemakkelijk is. Verandering van reisgedrag kost tijd en een duwtje in de rug helpt daarbij. Uiteraard heeft zo'n duwtje pas echt effect wanneer u keuzevrijheid daadwerkelijk onderdeel maakt van uw mobiliteitsbeleid. Bijvoorbeeld door het bieden van alternatieven. Enkele maatregelen waarmee u uw medewerkers stimuleert om eens wat vaker over te stappen:

OV-probeerkaart

Biedt medewerkers een OV-probeerkaart aan voor drie maanden. Dit werkt goed op 'verandermomenten': momenten waarop medewerkers toch al moeten nadenken over hun manier van reizen. Denk aan verhuizingen, wegwerkzaamheden, in dienst treden, fusies en invoering van nieuw parkeerbeleid. Met name nieuwe medewerkers staan open voor zo'n kaart, een groot deel blijft met het OV reizen na afloop van de proefperiode. (Zie ook het praktijkvoorbeeld van ABN AMRO in hoofdstuk 6.2).

E-bike proef

Bijna de helft van de werknemers woont minder dan 15 kilometer van hun werk, een afstand die met een e-bike prima te doen is. Toch komen veel van hen met de auto naar het werk. Bijvoorbeeld omdat ze geen zin hebben om bezweet aan te komen of de afstand net te lang vinden voor een gewone fiets, zeker bij tegenwind. Deze medewerkers stimuleert u om vaker op de fiets te komen door ze een week gratis een e-bike te laten uitproberen. Diverse aanbieders bieden voordelig e-bike proeven aan zoals De Boom en het Meer, Qicq, Urbee en E-bike-to-go. Kortingsacties op de aankoop van een e-bike of medewerkers de optie bieden om de fiets te leasen, verlagen de drempel om vaker op een e-bike te gaan rijden nog verder. Dit kunt een fiscaal vriendelijk in de WKR onderbrengen.

Ewout Wessels

Teamleider KAM, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis (AVL)

“We zijn heel bewust met duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid bezig en mobiliteit maakt daar deel van uit. Veel medewerkers zijn intrinsiek gemotiveerd om te werken aan hun gezondheid. Er is geen schaarste aan parkeerplekken. Toch kiezen we op termijn voor betaald parkeren, daar ontkomen we niet aan als we nog meer mensen uit de auto willen krijgen. Daarnaast kiezen we echter ook voor de vriendelijke weg en geven we iets terug. Zoals goede fietsfaciliteiten, beloning van fietskilometers en het beschikbaar stellen van e-bikes. Met behulp van een bijdrage uit het Mobiliteitsfonds van het Amsterdamse werkgeversinitiatief BREIKERS, stellen we een jaar lang tien e-bikes en vier speedbikes beschikbaar aan onze medewerkers. Iedereen kan zich inschrijven om de e-bike of speedbike uit te proberen. In ruim drie maanden hebben 206 mensen de bikes gebruikt en duizenden kilometers afgelegd, de bezettingsgraad is meer dan 80%.”

Bron: BREIKERS

Lease e-bikes en e-scooters

Bijna alle grote leasemaatschappijen bieden steeds meer opties aan om naast de leaseauto ook andere voertuigen te leasen zoals (e-) fietsen en (e-)scooters. Heeft u geen leaseauto's maar wilt u wel e-bikes en e-scooters leasen? Dat kan bijvoorbeeld via sQoot of Mobilys.

Challenges

Doe mee aan een challenge. Door het wedstrijdelement maakt u medewerkers op een leuke manier bewust van hun mobiliteitsgedrag. Doe bijvoorbeeld mee aan het jaarlijkse 'Low Car Diet' van milieuorganisatie Urgenda en ga de strijd aan met andere deelnemende organisaties. Wie reist een maand lang het meest duurzaam door andere vormen van vervoer zoals fiets, deelauto's en trein te proberen? U krijgt hiermee inzicht in het reisgedrag en concrete handvatten om uw mobiliteit blijvend te verduurzamen. Op basis van Low Car Diet ontwikkelde NS de challenge 'MEE!'. Hiermee gaan afdelingen binnen uw organisatie de competitie aan om een maand lang zo min mogelijk CO₂ uit te stoten door anders te reizen. Maar u kunt natuurlijk ook uw eigen challenge ontwikkelen. Combineer deelname aan een challenge met een OV-probeerkaart en een e-bike proef om nog meer medewerkers duurzamer te laten reizen.

Niels van Geenhuizen

Programmamanager duurzaamheid, Arcadis

“In de maanden december en januari hebben we onder de leaserijders een mobiliteits-gedragveranderingsprogramma georganiseerd: het MEE! programma. Aan dit programma hebben zo’n 100 leaserijders meegedaan die een maand lang door NS zijn uitgedaagd hun auto zoveel mogelijk te laten staan! En wat blijkt? In totaal is er die maand 30% minder CO₂ uitgestoten, waarvan na 8 weken zelfs nog 22% is gereduceerd. Kortom, door collega’s te stimuleren om eens de auto te laten staan, zien we dat we vaker met het OV reizen (65%), goedkoper reizen (19%), minder met de auto reizen (23%) vaker thuiswerken of met de fiets naar kantoor komen! Een topprestatie, die we met elkaar moeten volhouden.”

Bron: Arcadis

Reisadvies op maat

Medewerkers zijn zich vaak niet bewust van alle andere reismogelijkheden. Met een reisadvies op maat maakt u hun reistijd met bijvoorbeeld OV of fiets inzichtelijk wat drempelverlagend werkt. Neem ook het combineren van vervoermiddelen mee in het advies, zoals parkeren bij een P+R en verder met fiets of OV. Er zijn diverse reisplanners die u hierbij helpen (9292.nl, NS Reisplanner Xtra, Google Maps). Daarnaast zijn er aanbieders die u kunnen helpen met het geven van reisadvies op maat aan uw medewerkers.

4.2 Flexibel werken

Elke dag is anders. Dat betekent dat ook ‘de beste werkplek’ er elke dag anders uitziet. Maakt u flexibel werken mogelijk, dan kunnen uw medewerkers ook thuis, onderweg in het OV of op andere locaties werken. Dit zorgt ervoor dat zij minder en minder lang hoeven te reizen. Reizen veel van uw medewerkers met de auto, dan scheelt u dit veel autokilometers en dus kosten.

Flexibel werken invoeren vraagt wel goede onderlinge afspraken (is reistijd werktijd, hoe vaak mag je elders werken, planning vergaderingen), een andere managementstijl door te sturen op resultaat in plaats van aanwezigheid en passende ICT-oplossingen (apparatuur, werken in de cloud, conferencing mogelijkheden, veilig dataverkeer).

Wanneer u uw medewerkers de mogelijkheid biedt om flexibel te werken, biedt u hen meer keuzevrijheid in hun manier van reizen en werken. Dit maakt u aantrekkelijker als werkgever.

Benchmark

Mogelijkheden flexibel werken*

Flexibele begintijd / eindtijd **78%**

Mogelijkheid om thuis te werken **74%**

Mogelijkheid om bij andere vestigingen van het bedrijf te werken **35%**

Mogelijkheid om op andere plekken dan thuis of in een andere vestiging te werken **33%**

Mogelijkheid om zelf flexibel te bepalen op welke dagen en hoe lang men werkt **23%**

Wij bieden geen van deze mogelijkheden aan **10%**

*meer antwoorden mogelijk

Bij hoeveel verschillende locaties werken medewerkers elders en hoe vaak doen ze dat?*

Gemiddeld 1 dag per week op een andere plek dan op kantoor **39%**

Gemiddeld minder dan 1 dag per week op een andere plek dan op kantoor **36%**

Gemiddeld 2 dagen per week op een andere plek dan op kantoor **14%**

Gemiddeld 3 of meer dagen per week op een andere plek dan op kantoor **5%**

Weet niet **6%**

Hanna Wintzen

Manager duurzaamheid/MVO, Delta Lloyd

‘Met het programma ‘Sterk Werk’ maakten we de overgang naar flexibel werken. We hebben onder andere ons kantoor volledig vernieuwd. Dat is onze ontmoetingsplek en niet per sé een werkplek. Werken kun je immers overal. Flexibel werken is voor iedereen, maar niet voor iedereen hetzelfde. We sturen niet op aanwezig zijn maar op resultaat. Thuiswerken is geen plicht en geen recht. We worden er steeds beter in maar mensen blijven wel gewoontedieren. Gedrag veranderen is niet zo gemakkelijk, het is immers ook fijn om ergens naartoe te komen en met je collega’s te praten. Nu zien we dat medewerkers vaak op een vaste dag thuiswerken. Dat zou nog wel wat flexibeler kunnen. Maar desondanks levert onze overgang naar flexibel werken op dat nu al dagelijks maar liefst 400 medewerkers buiten de spits reizen. Waarom zou je in de file gaan staan als dat niet nodig is?’

Bron : BREIKERS

5. Autodelen

Auto's delen bespaart u veel geld. Niet alleen voor wat betreft zakelijke ritten maar ook in het woon-werkverkeer. Medewerkers die overdag een zakelijke afspraak hebben, komen vaak met de auto naar het werk. Door deelauto's aan te bieden, is het voor deze medewerkers gemakkelijker om de auto te laten staan en de fiets of het OV naar kantoor te nemen. Zeker als u ook een mobiliteitskaart aanbiedt waarmee ze vervoermiddelen zoals (deel)auto, fiets en OV flexibel kunnen combineren. Als u investeert in deelauto's is het belangrijk om naar de reiskostenregeling te kijken: is de kilometervergoeding hoger dan de kosten van gebruik van de privéauto, dan zullen deelauto's nauwelijks gebruikt worden.

Autodelen en carpoolen/ridesharing kunt u zowel onder leaserijders als onder medewerkers met een privéauto stimuleren. Dit zijn de mogelijkheden:

Benchmark Gebruik van deelauto's*

Er worden binnen het bedrijf geen auto's gedeeld **53%**

Interne poolauto (werkgever heeft één of enkele auto's voor algemeen zakelijk gebruik beschikbaar voor alle medewerkers) **34%**

Leaseauto delen **11%**

Ridesharing/Carpoolen (delen van privéauto) **7%**

Externe deelauto (bijv. via Greenwheels, MyWheels, ConnectCar of Car2Go) **5%**

Weet niet **3%**

*meer antwoorden mogelijk

5.1 Maak deelauto's van uw leaseauto's

Zet (een deel van) uw wagenpark flexibel in als deelauto's voor zakelijke ritten. Diverse aanbieders zoals Greenwheels Company Cars, Share2Use en WeGo leveren daarvoor de technische en administratieve tools. Diverse leasemaatschappijen bieden deze extra optie ook (Arval, Athlon, Alphabet).

5.2 Deelauto's van zakelijke aanbieders

Maak gebruik van aanbieders van deelauto's op openbare plekken. Deze staan in woonwijken, op bedrijventerreinen, bij stations etc. De auto's zijn meestal niet exclusief beschikbaar voor uw medewerkers. Daar staat tegenover dat ze ook vanaf andere locaties (huis, station) kunnen beschikken over een deelauto. Bekende aanbieders zijn Greenwheels (inbegrepen bij de NS-Business Card), ConnectCar (450 deelauto's) en Car2Go (300 deelauto's), de laatste twee zijn voornamelijk actief in de regio Amsterdam.

Er zijn tevens aanbieders die de auto's exclusief bij uw bedrijf neerzetten of komen afleveren op het moment dat de auto echt nodig is (Tripmanager). Met het nieuwe Greenwheels Company Cars kunt u ook een Greenwheels auto exclusief voor uw bedrijfsgebruik te regelen. Daarnaast kunt u dan nog steeds gebruik maken van de 1.700 andere Greenwheels auto's.

Judith Kool

Chief Operating Officer, Stedin

“Stedin wil met de keuze voor schoon vervoer bijdragen aan schonere lucht in steden. Naast verduurzaming van het wagenpark zetten we in op meer OV-gebruik en deelauto's. Om dit te stimuleren hebben Stedin-medewerkers die met openbaar vervoer reizen geen vaste trajectkaart meer, maar kunnen ze vrij reizen met de trein en ander openbaar vervoer, ook privé. Daarnaast zetten we in samenwerking met Greenwheels de pool aan elektrische Renault ZOE's breder in. Ook bouwen we het aantal vaste leaseauto's af en vervangen deze door (voornamelijk elektrische) poolauto's zodat medewerkers toch altijd de beschikking hebben over een auto. Ze mogen de poolauto's ook gebruiken voor woon-werkverkeer.”

Bron: Stedin, Leasewijzer Natuur&Milieu

5.3 Carpool/rideshare

De termen worden door elkaar gebruikt waarbij carpool meestal gaat om met elkaar meerijsende collega's terwijl ridesharing wat breder is: meerijden met mensen die dezelfde kant op gaan en bij een ander bedrijf in de buurt of op de woon-werkroute werken. U faciliteert meerijden door het gebruik van een rideshare app te promoten zoals Togethr (Amsterdam en Utrecht), Beamr (Brabant) en TwoGo (Arnhem). Denk daarnaast aan het regelen van goede randvoorwaarden zoals gereserveerde parkeerplaatsen voor carpoolers en goede afspraken over de reiskostenvergoeding en biedt alternatieven voor de zakelijke ritten overdag (OV-kaart, deelfiets, deelauto, deelscooter enz.).

6. Zo krijgt u invloed op minder autogebruik

U prikkelt uw medewerkers om bewuster hun auto te gebruiken door de vergoedingen aan te passen (zie 6.2). Ook het invoeren van parkeermaatregelen maakt reizen met de auto minder aantrekkelijk en minder gemakkelijk. Evenals verhuizen naar een locatie met weinig parkeergelegenheid, maar wel goed bereikbaar met OV. Drastisch, maar zeer effectief.

6.1 Parkeerbeleid opstellen

Benchmark

5% van de ondervraagde organisaties gebruikt parkeerbeleid om het autogebruik te beperken.

2% daarvan doet dit door het aantal parkeerplaatsen te verminderen of tot nul te reduceren.

80% heeft eigen parkeerplekken.

Wanneer uw medewerkers gratis kunnen parkeren en er altijd voldoende parkeerruimte is, zullen zij weinig noodzaak voelen om minder vaak of niet met de auto te komen. Dat gaat wellicht ten koste van de parkeerruimte voor uw bezoekers. Daarnaast nemen auto's veel ruimte in beslag en kost parkeren u veel geld. Parkeerbeleid is een middel waarmee u het minder aantrekkelijk maakt om met de auto te komen. Voorwaarde is wel dat er goede alternatieven voorhanden zijn zoals een efficiënte OV-verbinding en een goede fietsenstalling.

1 Breng eerst uw parkeersituatie in beeld

Omdat de gemoederen rond parkeren hoog kunnen oplopen, is het zinvol om objectieve cijfers paraat te hebben. Dit kunt u zelf doen of u kunt een adviesbureau inschakelen voor een parkeerscan. Belangrijke punten hierbij:

- Welke problemen levert het parkeren op? Zonder parkeerproblemen is het niet verstandig om parkeerbeleid in te voeren gezien de gevoeligheid van het onderwerp.
- Huidige parkeercapaciteit.
- Gebruik en gebruikers.
- Doelgroepenonderscheid en gereserveerde parkeerplaatsen.
- Woonplaats parkerende medewerkers.
- Kosten.
- Parkeermogelijkheden in de omgeving.
- Toekomstige ontwikkelingen zoals bedrijfsgroei of krimp.

2 Stel duidelijke parkeerregels op

Wie heeft er wel recht op een parkeerplaats en wie niet? En waarom? Stel zeer duidelijke parkeerregels op. Deze kunt u baseren op:

- Reisafstand: vaak krijgen medewerkers die binnen een straal van 10 kilometer van het werk wonen, geen recht op een parkeerplek.
- Reistijd: geef medewerkers bijvoorbeeld alleen recht op een parkeerplaats als zij met het OV 20 minuten langer onderweg zijn dan met de auto.
- Betaald parkeren: met piek- en daltarieven krijgt u een gelijkmatiger parkeerspreiding. Een vriendelijker variant is dat u elke medewerker jaarlijks een aantal parkeercredits geeft op basis van reisafstand en reistijd. Zijn deze op, dan betaalt men daarna zelf de parkeerkosten.
- Voorrangspoten: stimuleer duurzamer vervoer met speciale parkeerplekken beschikbaar voor elektrische auto's en carpoolers.
- Gelijke petten: parkeerregels gelden voor alle medewerkers dus ook geen eigen parkeerplek meer voor management en bestuur.

3 Zijn de randvoorwaarden in orde?

Wie heeft er wel recht op een parkeerplaats en wie niet? En waarom? Stel zeer duidelijke parkeerregels op. Deze kunt u baseren op:

- Hou rekening met meer fietsers: zorg voor goede voorzieningen voor het stallen van fietsen (uitbreiden, overdekken, bewaakt, oplaadpunten), het omkleden en douchen.
- Flexibele werktijden: zorg dat het mogelijk is om op flexibele tijden en dagen te werken. Plan vergaderingen op rustige dagen en tijdstippen.
- Parkeren op afstand: zorg dat uw medewerkers indien mogelijk op afstand kunnen parkeren, bijvoorbeeld bij een P+R- en dat aanvullend vervoer goed geregeld is.
- Alternatieve vervoermiddelen: faciliteer dat uw medewerkers met fiets, OV of carpoolend naar kantoor kunnen komen. Zorg ook voor alternatieven voor zakelijke ritten overdag zoals deelauto's en deelfietsen.

4 Beloon uw medewerkers voor niet parkeren

Wie heeft er wel recht op een parkeerplaats en wie niet? En waarom? Stel zeer duidelijke parkeerregels op. Deze kunt u baseren op:

- Beloon medewerkers voor minder of niet parkeren. Denk aan een geldelijke of materiële beloning voor medewerkers die hun parkeerplaats of parkeerpas inleveren, bijvoorbeeld een fiets/vouwfiets of een upgrade naar een 1e klas OV-abonnement.
- Of geef ze een 'parkeerbudget'. Parkeert de medewerker niet of weinig, dan krijgt hij het overgebleven bedrag uitgekeerd.
- Deel de besparing op parkeerkosten in de vorm van een (betere) fietsregeling of bedrijfsuitje.

Anne Korthals Altes

Duurzaamheidsmanager, Nuon

“Bij de verhuizing naar het nieuwe kantoor in Amsterdam Zuidoost gingen we van heel veel naar veel minder parkeerplekken én pal naast het Bijlmer/ Arena station. Dat deed in eerste instantie pijn. We keken bij het uitgeven van parkeervergunningen niet naar functie, maar naar OV-verbinding. Je krijgt een parkeerplek als de reistijd met het OV 17 minuten of meer is ten opzichte van de auto. Medewerkers moesten eerst wel wennen, maar na drie maanden hoorde je er niemand meer over. Een van de criteria voor een nieuwe locatie was juist dat het goed per OV bereikbaar moest zijn.”

Bron : BREIKERS

6.2 Reiskostenvergoedingen aanpassen

Met de juiste aanpassingen van uw vergoedingen en leaseregeling, maakt u het voor uw medewerkers minder aantrekkelijk om met de auto te komen en aantrekkelijker om andere manieren van reizen te kiezen. Er zijn verschillende maatregelen mogelijk.

Vergoed OV-kosten van leaserijders

Geef leaserijders een OV- of mobiliteitskaart: een OV-kilometer is immers goedkoper dan een autokilometer. Kijk ook naar ongewenste prikkels in de leaseregeling zoals een (auto)kilometergrens. Een medewerker die veel per OV reist, verliest daardoor zijn ‘recht’ op een leaseauto. Voorkom calculerend gedrag door OV-kilometers ook gedeeltelijk mee te tellen in de kilometergrens om voor een leaseauto in aanmerking te komen.

Parkeerkosten niet meer vergoeden

Stop met het vergoeden van parkeerkosten of verbind dit aan bepaalde regels. Bijvoorbeeld alleen vergoeding van parkeerkosten tot een bepaald bedrag of in bepaalde omstandigheden.

Reiskostenvergoeding aanpassen

Verhoog de reiskostenvergoeding voor fiets- en OV-kilometers en verlaag eventueel die voor autokilometers. Of geef een vaste kilometervergoeding ongeacht het vervoermiddel waarmee de medewerker reist.

Uitfaseren leaseauto's

Hoe vermindert u het aantal leaseauto's én houdt u uw medewerkers tevreden? Een aantal grote organisaties doet dit door hun medewerkers de mogelijkheid te bieden om elke drie maanden opnieuw te kiezen tussen een auto en een mobiliteitsbudget of tussen een mobiliteitsbudget (inclusief een OV Vrij abonnement) en een elektrische auto.

Benchmark

80% geeft voor woon-werkkilometers de belastingvrij toegestane vergoeding van €0,19/km, 9% geeft een hogere vergoeding en eveneens 9% een lagere.

97% geeft een reiskostenvergoeding voor woon-werkritten met de auto, maar 62% vergoedt fietskilometers en 26% vergoedt ook gelopen kilometers.

10% van de ondervraagde organisaties heeft beleid gericht op afschaffen/afzien van leaseauto's.

Voor zakelijke ritten is dit anders: 67% vergoedt €0,19/km, 30% geeft een hogere vergoeding (gem. €0,30/km), 2% een lagere (gem. €0,14/km) en 4% vergoedt zakelijke kilometers met de privéauto niet.

Jos Doornenbal

Reward Consultant, ABN AMRO

“Voorheen kregen nieuwe medewerkers standaard een reiskostenvergoeding. Als een medewerker liever een OV-abonnement wilde, dan moest hij of zij dit zelf aanvragen. Nu krijgt elke nieuwe medewerker standaard een OV-abonnement. Wil de medewerker dat niet, dan moet hij of zij zelf het initiatief nemen om dit te veranderen. Ongeveer 70% van onze nieuwe medewerkers houdt nu zijn OV-abonnement. Daardoor is het aantal medewerkers dat met het OV reist, toegenomen van 25% naar 33%. Leaserijders kunnen naast hun leaseauto ook een mobiliteitskaart aanvragen. Daarmee kunnen ze bijvoorbeeld hun auto parkeren op een P+R terrein van NS en de rest van de reis met de trein afleggen.”

Bron: Low Car Diet, Leasewijzer Natuur&Milieu

6.3 Verhuizing beïnvloedt reisgedrag

Heeft u verhuisplannen? De keuze voor een nieuwe locatie voor uw organisatie is van grote invloed op de manier waarop uw medewerkers reizen. Bij de keuze van een nieuwe locatie zijn bedrijfsdoelstellingen van groot belang. Staan duurzaamheid en MVO bij u centraal? Dan ligt een locatie met goede OV-mogelijkheden voor de hand. Of wellicht kiest u uit kostenoverwegingen voor een locatie met veel minder parkeerplaatsen of kiest u voor een locatie in het stadscentrum uit bereikbaarheidsoverwegingen. Als u invloed wilt uitoefenen op het reisgedrag, is een verhuizing –los van de locatie- hiervoor hét moment. Het is een natuurlijk moment om voorzieningen en regelingen rond mobiliteit aan te passen en te moderniseren, maar ook om nieuw parkeerbeleid in te stellen. Het reisgewoontegedrag wordt door de verhuizing toch al doorbroken. Op zo'n moment zijn mensen gevoeliger voor 'beïnvloedingsprikkel's' (zie hoofdstuk 4.1).

Bart Westmaas

Voormalig hoofd P&O, GasTerra

“Medewerkers kwamen vaak met de auto naar ons oude kantoorgebouw. Geen wonder, want die locatie was met het OV erg slecht bereikbaar. Daarom verhuisden we naar een pand op een steenworp afstand van het trein- en busstation. Zonder parkeerplekken voor medewerkers, er zijn alleen een paar plekken voor bezoekers en ook onze directeur heeft geen eigen parkeerplaats meer. Door deze locatiekeuze stimuleren –of eigenlijk dwingen- we onze bijna 200 medewerkers om met het OV of met de fiets te komen. Een aantal medewerkers maakt nu gebruik van de transferia net buiten de stad, die kosten vergoeden wij. Een ander deel komt per fiets, trein of bus. Het management maakte een filmpje waarin ze lieten zien hoe zij zelf tot nieuwe vervoersoplossingen kwamen: managers die met een roeibootje aankomen, met een bakfiets, met paard en wagen of op een elektrische brommer. Als klap op de vuurpijl kwam onze CEO aanzeilen aan een parachute. Hij vertelde dat na dit filmpje de hele discussie over een gebrek aan parkeerplaatsen gelijk over was.”

Bron: Beter Benutten, Groninger Internet Courant

7. Expert view

Blik op de toekomst

Marc van der Seijs
Adviseur en expert
(lease)autogebruik Syndesmo

Peter Soonius
Programmалеider Zakelijke
Mobiliteit Natuur & Milieu

Wat zijn er landelijk voor ontwikkelingen te signaleren die de komende vijf jaar invloed gaan hebben op het autogebruik in het algemeen? En wat heeft dat voor gevolgen voor u als werkgever? Experts Peter Soonius (programmалеider Zakelijke Mobiliteit bij Natuur & Milieu) en Marc van der Seijs (adviseur en expert (lease)autogebruik bij Syndesmo) signaleren in een tweegesprek de volgende trends:

7.1 Verstedelijking

Stelling: Door de verstedelijking slibben steden dicht en wordt parkeerruimte schaarser en duurder.

Auto's parkeren zichzelf buiten de stad

“Aan de ene kant zien we dat veel organisaties vanaf industrieterreinen terug verhuizen naar het centrum van de stad. Kijk naar Vodafone-Ziggo die na hun fusie verhuizen naar een locatie bovenop Utrecht CS. Industrieterreinen lopen langzaam leeg. Steeds meer medewerkers moeten daardoor naar stadscentra reizen waardoor het drukker wordt in de stad. Als we slim zijn, zorgen we dat ze niet altijd met de auto hoeven maar ander vervoer kunnen gebruiken. Aan de andere kant speelt de opkomst van de zelfrijdende auto ook een rol. In de toekomst kunnen die auto's zichzelf buiten de stad parkeren waardoor we in de stad juist veel parkeerruimte overhouden.”

OV-locaties zijn de nieuwe hotspots

“Ik denk dat parkeerruimte die daardoor vrijkomt, meteen wordt volgebouwd met woningen vanwege het woningtekort. De Randstad wordt door de verstedelijking één grote stad. Steden weren auto's steeds meer uit de binnenstad. Binnen 5 jaar hebben alle steden milieuzones en zijn we bezig met CO₂-beprijzing voor alle mobiliteit. 80% tot 90% van de CO₂-footprint van kantoororganisaties zit in hun mobiliteit. Werkgevers zijn dus zeer gemotiveerd om hun mobiliteit zo snel mogelijk te verduurzamen. Om goed bereikbaar te blijven, zijn OV-locaties de nieuwe hotspots die de plaats innemen van de spitsfiles op bedrijventerreinen.”

Parkeren heeft een prijs

“Het autobezit zal minder worden omdat de auto gewoon teveel ruimte in beslag neemt en te lang stil staat tijdens je werkdag. Steeds meer bedrijven realiseren zich dat ze de kosten van parkeerplekken ook moeten meenemen in de kosten van kantoorwerkplekken. Hoe meer die waarde stijgt door ruimteschaarste, hoe makkelijker bedrijven deze arbeidsvoorwaarde -want dat is het- ter discussie kunnen stellen. Op de Zuidas hebben ABM AMRO en Accenture bijvoorbeeld bijna geen parkeerplekken meer.”

De leaseauto als arbeidsvoorwaarde heeft zijn langste tijd gehad

“Waarde toekennen aan parkeerplaatsen creëert kansen om ze anders en duurzamer te gebruiken. Ik zie bijvoorbeeld dat werkgevers parkeerplaatsen gaan verhuren aan buurbedrijven. Of dat ze medewerkers vragen hun leaseauto overdag te delen aan andere collega's. De leaseauto zal steeds minder gezien worden als “eigendom” en weer steeds meer als “auto van de zaak”. De leaseauto als arbeidsvoorwaarde heeft volgens ons zijn langste tijd gehad.”

7.2

MaaS

Wat is MaaS?

Mobility as a Service (afgekort MaaS) is de Spotify van het vervoer: de reiziger maakt gebruik van de mobiliteitsdiensten van een of meer aanbieders via een app in plaats van eigen vervoer te gebruiken. Onder deze MaaS-diensten vallen bijvoorbeeld: realtime reisinformatie, boeken en afrekenen, de reis zelf met OV, taxi, deelauto, deelfiets enzovoorts en eventuele aanvullende diensten zoals parkeren en opladen.

Stelling: Ik moet vast wat met MaaS (Mobility as a Service), maar wat...

MaaS is betalen voor gebruik in plaats van voor bezit

“Omarm het! Ga ermee experimenteren. De essentie van MaaS is: ik hoef mobiliteit niet te bezitten, ik wil het inhuren als ik het nodig heb, betalen voor het gebruik ervan. Inventariseer eerst wat de mobiliteitsbehoefte van jouw bedrijf is. Wat heb je nodig aan vervoer? Kijk naar slimme manieren om dat te combineren, naar wat dienstverleners aanbieden. Neem de tijd om je te laten informeren want het is wel een uitdaging aangezien het aanbod nog volop in ontwikkeling is. Maar: het bespaart je op termijn echt een hoop geld.”

Eigen mobiliteitshub of uitbesteden?

“Het aanbieden van MaaS -de keuzevrijheid die dat met zich meebrengt qua vervoer- maakt je ook een aantrekkelijker werkgever, zeker voor nieuw talent. MaaS is nog volop in ontwikkeling, maar het is wel de toekomst dus stap in en help mee ontwikkelen. Stel jezelf ook de vraag stellen: faciliteer ik MaaS alleen of organiseer ik alles zelf? Bedrijven kunnen bijvoorbeeld al kiezen uit een aantal dienstverleners, maar ze kunnen ook zelf zorgen voor aanbod van poolauto's, deel e-bikes enzovoorts in een eigen mobiliteitshub in de parkeergarage. Eventueel kunnen ze deze delen met naburige bedrijven.”

NS-Business Card is al mooie MaaS-oplossing

“Bedrijven die er nu al mee bezig zijn, zijn bedrijven die hun huidige mobiliteitsvoorzieningen in de arbeidsvoorwaarden ter discussie stellen. Laat je je huidige regelingen zoals leaseregelingen los, dan kom je qua oplossing al gauw bij MaaS concepten terecht. Een verhuizing is daarbij vaak een belangrijke trigger: we kunnen hier niet meer parkeren, hoe gaan we dat oplossen? Dan heb je dus andere diensten nodig. Een NS-Business Card is nu al een prachtige MaaS-oplossing: met je kaart kun je een Greenwheels-auto, OV-fiets, trein en ga zo maar door pakken wanneer jij die nodig hebt. Zo komen er steeds meer MaaS-concepten op de markt. Daaronder vallen ook de reisapps zoals die van Google, TimesUpp en Waze: hoe kom je zo snel mogelijk van A naar B met allerlei verschillende mobiliteitsvormen?”

App zegt wanneer en hoe je het beste kunt reizen

“Een mooi voorbeeld is Microsoft. Die bouwen een reisassistent 2.0 in de vorm van een app die niet alleen zegt wat de beste rit is qua vervoermiddel maar ook wanneer je het beste kunt reizen, op welke dag en tijd. Over een paar jaar zal vooral het gedrag van de gebruiker veranderd zijn. Nu stapt hij uit gewoonte in zijn vaste vervoermiddel, of dat nou de auto, trein of fiets is. Over vijf jaar reist hij veel bewuster en combineert hij vervoermiddelen op een zo duurzaam mogelijke manier, geholpen door digitale ontwikkelingen. Dan gaat je wakker bijvoorbeeld eerder omdat er file staat of er een trein uitvalt.”

MaaS faciliteert bewust reizen

“De MaaS-aanbieders zijn er al, al moet het aanbod zich nog wat verder ontwikkelen. Maar het echte probleem zit hem inderdaad in de aanpassing van medewerkers. Zij moeten zich elke keer weer gaan afvragen hoe ze het beste kunnen reizen. MaaS draait om het faciliteren van dat bewuste reizen. We gaan daarmee slimmer reizen: met de fiets naar de trein, en als je een klant hebt die niet goed met OV bereikbaar is, dan gebruik je de poolauto.”

7.3 Digitalisering

Stelling: Digitalisering verandert de manier waarop we werken en reizen.

Stond je in de file? Eigen schuld, dikke bult

“MaaS is voor een groot deel digitalisering en helpt je om bewuste keuzes te maken. Iedereen checkt eerst z'n apps voor hij op weg gaat, kijkt of er bijvoorbeeld files staan. Voorspelbaarheid is de crux die het verdere succes van die apps bepalen: ik wil weten wat mijn echte reistijd zal zijn, inclusief file en treinvertragingen. Dat mis ik nu nog maar dat komt er wel aan. Alles raakt ook steeds meer met elkaar verweven. Ritregistratiekastjes kunnen bijvoorbeeld veel meer data dan alleen ritten registreren. Al die data verbeteren uiteindelijk de reistijdvoorspelbaarheid enorm. Nu accepteert men dat je een half uur later bent door file. Straks niet meer want door de digitalisering is je reistijd veel voorspelbaarder en weet je vooraf al dat er file zal staan. Had je maar de trein moeten nemen of eerder moeten vertrekken.”

Variëren in kilometervergoeding wordt de norm

“Zonder alle digitale ontwikkelingen stonden we allang allemaal stil door een verkeersinfarct. Als werkgever kun je sturen op gewenst gedrag, bijvoorbeeld door de kilometervergoeding te variëren: geef medewerkers die met een dieselauto komen een lagere –of geen- kilometervergoeding en een veel hogere vergoeding voor elektrische auto’s. Nu denken mensen nog puur economisch: ik heb bijtelling betaald en de leaseauto staat voor de deur dus neem ik de auto. Veel medewerkers verdienen ook op hun hoge kilometervergoeding door een hele goedkope auto te rijden. De werkgever stelt immers toch geen eisen aan hun vervoermiddel. Dat economische gedrag veranderen is een lastig maar noodzakelijk traject. Eisen stellen aan het recht op kilometervergoeding is over vijf jaar echt de norm.”

7.4 Deeleconomie

Stelling: Delen is het nieuwe bezit.

Recht op een leaseauto wordt iets tijdelijks

“Zolang iedereen zijn eigen arbeidsvoorwaardelijke auto heeft, is de noodzaak tot delen er niet. Als je als werkgever wilt dat er wat veranderd, zal je je beleid moeten veranderen. De digitalisering maakt het steeds makkelijker om een auto te kunnen reserveren en je kilometers te registreren. Autodelen wordt zo steeds makkelijker, toegankelijker en aantrekkelijker. Voor een werkgever is het ook veel kostenefficiënter en duurzamer om minder auto’s door meer mensen te laten gebruiken. Het recht op een leaseauto wordt iets tijdelijks in plaats van een permanent recht. Het verschuift naar gelang de levensfase en behoefte van de gebruiker. Daarmee wordt de deelauto een standaardonderdeel van MaaS.”

Helft wagenpark wordt deelauto

“Over een paar jaar bestaat ongeveer de helft van het eigen wagenpark uit deelauto’s. Met de digitalisering, toenemende parkeerproblemen en hogere filedruk zou het bijna raar zijn als delen geen succes gaat worden.”

Carpoolen groeit gestaag

“Ik ben ook positief over carpoolen of ridesharen, maar alleen in combinatie met een goed beleid zoals parkeerplekken voor carpoolers en een extra beloning. Iedereen moet er even aan wennen maar de groep gebruikers groeit langzaam maar gestaag en blijft zo’n app als Togethr ook gebruiken. Dat is een trend die beklijft.”

Bijlage 1

Over deze benchmark

651 Medewerkers van 601 organisaties vulden de Nationale Benchmark Zakelijke Mobiliteit in. Zij werken in uiteenlopende sectoren bij organisaties die meer dan 50 medewerkers hebben.

In deze sectoren zijn de ondervraagde werkgevers actief

Handel & industrie	35%
Zakelijke / financiële dienstverlening	23%
Bouw & Transport	14%
Onderwijs	9%
IT, Telecom & Nutsbedrijven	8%
Overheden	7%
Gezondheidszorg	4%

Deze functie hebben de respondenten

Directeur / Eigenaar	40%
Hoofd / manager financiële zaken / administratie	24%
Hoofd / manager HR / P&O / PZ	17%
Fleetmanager	9%
Hoofd / manager inkoop / facility	7%
Locatie-/Vestigingsmanager	3%

Aantal medewerkers

De 601 bedrijven vertegenwoordigen samen 454.900 medewerkers.

Omvang organisatie	Aantal organisaties	Aantal medewerkers
Minder dan 100	28%	2%
100 t/m 199	27%	5%
200 t/m 499	22%	9%
500 t/m 999	10%	9%
1000 of meer	13%	75%

Bijlage 2

Inzicht in mobiliteit

Achtergrondinformatie bij infographic 1.3

Wat vinden medewerkers op de werkvloer nu echt belangrijk?

- Meer dan de helft van de medewerkers (53%) vindt het belangrijk dat zijn werkgever flexibele werktijden biedt.
- Een auto van de zaak belangrijk? Slechts 10% van de werknemers vindt dit belangrijk bij de keuze om voor een bepaalde werkgever te (blijven) werken.
- 52% van de werknemers vindt het belangrijk zelf de werktijden en -dagen in te kunnen delen. Vooral werknemers (61%) bij grote organisaties met 1200 en meer werknemers vinden dit aspect belangrijk.

Bron: Mercer

Kunnen we duurzamer reizen door meer te fietsen en het OV te nemen?

Daarvoor moeten we eerst weten hoe we nu reizen, ook de woon-werkafstand speelt daarbij een rol: een afstand tot 15 kilometer is met de (e-)fiets namelijk prima te doen.

- 38% van alle werknemers woont in dezelfde gemeente als waar hij of zij werkt.
- 47,7% van de werknemers woont minder dan 15 kilometer van hun werk.
- 92% van de mensen woont in de buurt (binnen 500 meter) van een ov-halte.

Bron: KpVV-CROW

Het merendeel van de woon-werkafstand, 77%, wordt afgelegd met de auto. De trein wordt voor 10% van de woon-werkkilometers benut, vooral voor de lange woon-werkafstanden. De fiets pakt de Nederlander voor 25% van de woon-werkritten. Dat is dan dikwijls voor korte afstanden, in totaal voor 6% van de woon-werkkilometers.

Bron: CBS Transport en Mobiliteit 2016

Wat kost elk vervoermiddel u?

Dit zijn de gemiddelde jaarlijkse kosten per vervoermiddel per medewerker (afgerond, incl. kosten als parkeerplaatsen, declaratie- en administratiekosten, stalling etc.):

- Leaseauto : 17.970	- OV : 3.280
- Privéauto (zakelijk rijden) : 5.770	- Fiets : 555

Bron: MT/Workaway

Is fietsen echt gezonder?

Regelmatig fietsen vermindert het risico om vroegtijdig te overlijden met 41%. Het risico op kanker loopt terug met 45%. De kans op een hartkwaal is 46% lager.

Bron: British Medical Journal

Mensen die minstens één keer per week naar het werk fietsen, lopen 20% minder risico op stress dan mensen die nooit fietsen. Mensen die vier dagen per week fietsen, verminderen het risico op stress met maximaal 52%.

Bron: CROW

Bijlage 3

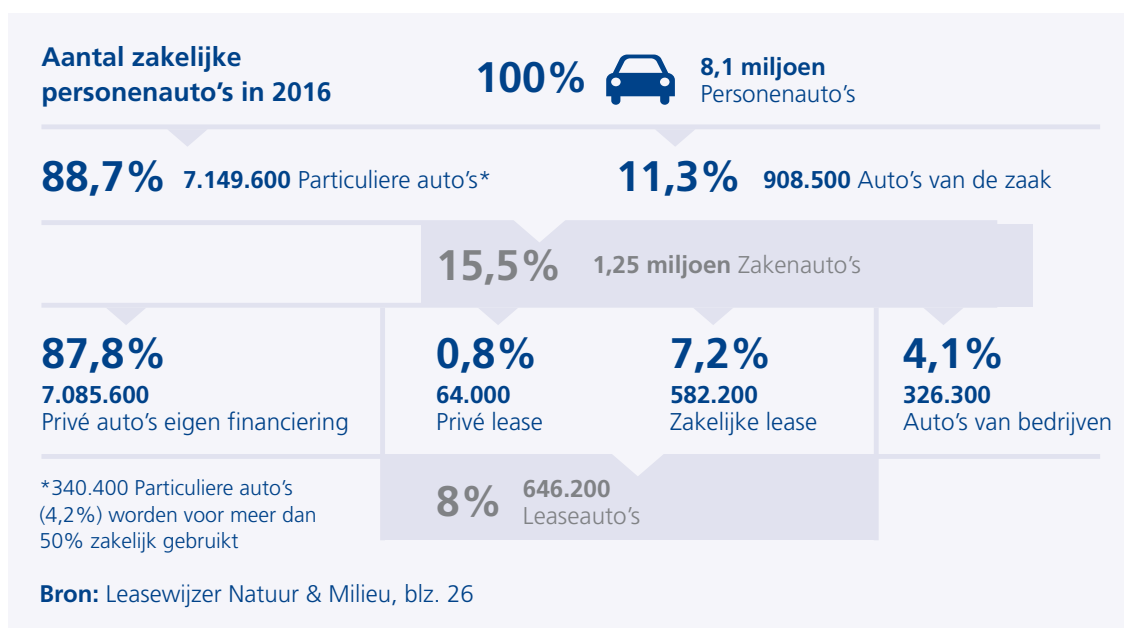
Inzicht in autogebruik

Achtergrondinformatie bij infographic op bladzijde 7

Aantal autorijders

Driekwart (77%) van alle woon-werkritten wordt met de auto afgelegd. Aangezien 88% van de werknemers geen leaseauto heeft, rijdt men veel met de privéauto naar het werk.

Bron: CBS

CO₂-uitstoot

De CO₂-uitstoot van een benzineautorijder is bijna twee keer zo hoog als iemand die met de bus reist, terwijl treinreizigers en fietsers zelfs helemaal geen uitstoot hebben.

Bron: Milieucentraal

File

In 2016 nam het reistijdverlies met 10% toe. Naar verwachting groeit onder invloed van een aantrekkende economie tot 2022 het verkeer met 9%, en het reistijdverlies met 28%, ten opzichte van het niveau in 2016.

Bron: KiM

Ruimte

Op een vlak van 500m² kun je 16 auto's kwijt, of minimaal 238 fietsen.

Bron: CROW Fietsberaad

Gezondheid

Medewerkers die dagelijks op de fiets komen, verzuimen 10 tot 15% minder dan autorijders.

Bron: TNO

Bijlage 4

Reizende medewerkers: wat kosten zij u écht

De gemiddelde jaarlijkse kosten per vervoermiddel

 Leaseauto zakelijk rijden € 17.970	Financiering, onderhoud, verzekering, belastingen	€ 7.000 tot € 18.000
	Brandstofkosten	€ 2000 tot € 4.000
	Parkeerplaatsen op kantoor	€ 1.500
	Kosten declaraties	€ 420
	Administratiekosten*	€ 350
	Parkeerkosten	€ 200
 Privéauto zakelijk rijden € 5.770	Kilometervergoeding woon-werk	€ 1.800
	Kilometervergoeding zakelijk	€ 1.500
	Parkeerplaats op kantoor	€ 1.500
	Kosten declaraties	€ 840
	Parkeerkosten	€ 200
	Administratiekosten*	€ 35
 OV € 3.280	Trein, metro, busabbonementen	€ 2.600
	Kosten declaraties	€ 420
	Administratiekosten *	€ 210
	Uitcheckboetes	€ 50
 Fiets € 555	Fietsregeling	€ 250
	Fietsenstalling en douches	€ 200
	Administratiekosten *	€ 105

*Lease/tankpassen/ov-abonnementen etc. en servicedesk medewerkers (reisvragen).

Bron: MT/ Workaway

Milieukosten

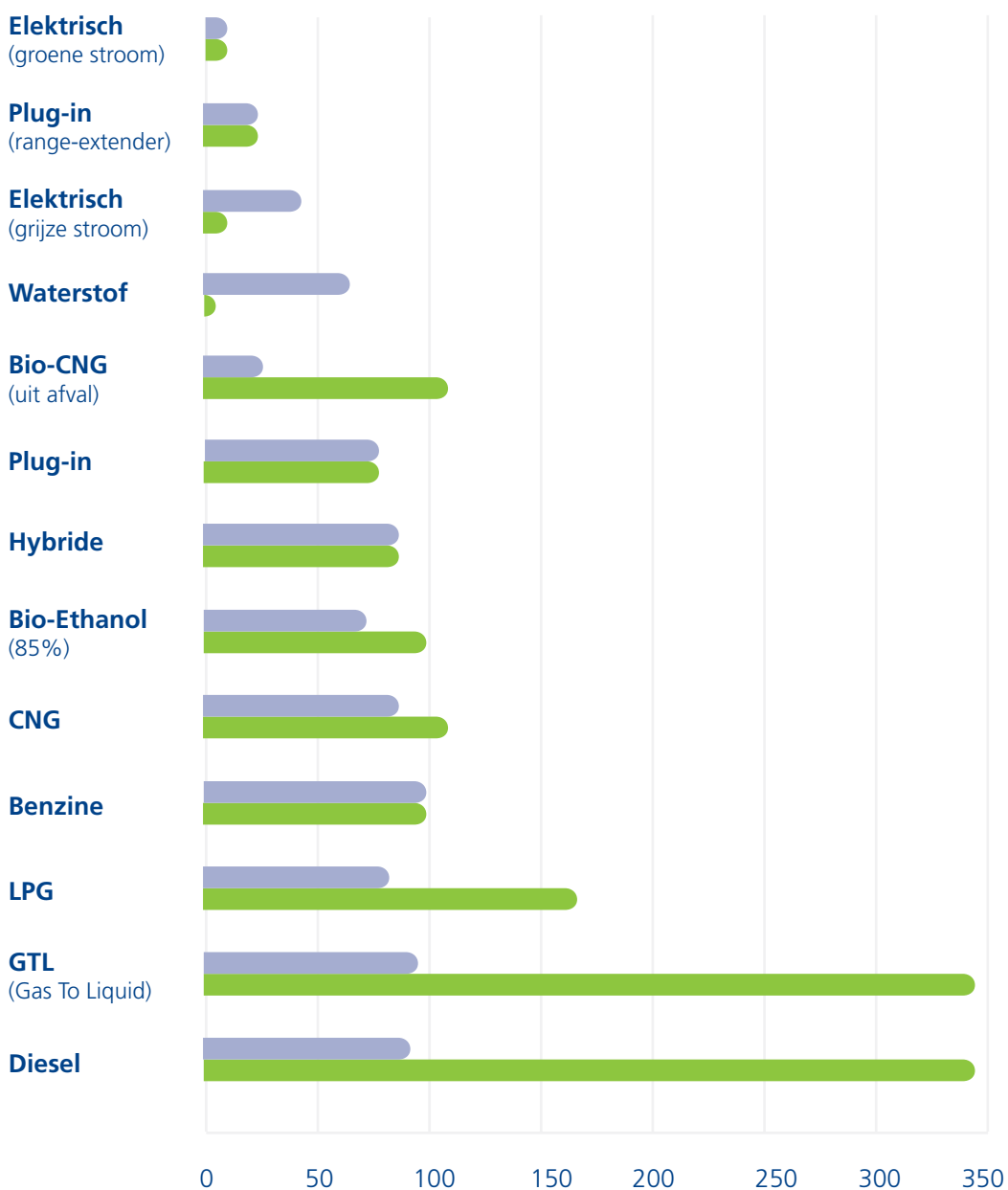
Uitstoot

Brandstofranking personenauto's

Effecten op de gezondheid en het klimaat

☁️ klimaatschade (CO₂)

♥️ gezondheidsschade PM₁₀ en NO_x)

De praktijkemissies van de brandstoffen zijn vergeleken ten opzichte van benzine (Euronorm 6). Hierbij is benzine op '100' gesteld.

Bron: Natuur & Milieu

Vragen?

Neem contact op met de adviseurs van NS Zakelijk voor:

- * informatie, advies en ondersteuning
- * hulp bij het nemen van maatregelen
- * mobiliteitsscan
- * inzicht in uw mogelijkheden
- * begeleiding veranderproces
- * in contact brengen met geschikte aanbieders

 [ns.nl/zakelijk](https://www.ns.nl/zakelijk)

 030 - 300 11 11

 nszakelijk@ns.nl

Colofon

Redactie
NS Zakelijk, Syndesmo

Opzet en uitvoering onderzoek
Branches & Trends

Design
&Morgen